

Ako vse to premislamo, se ne bomo čudili, da je judovstvo tujec med narodi, nikjer udomačen, nikjer ljubljén. Jasni nam bodo tudi marsikateri prikazi v političnem življenju in narodnem gospodarstvu.

Zlatorodov.

Novice.

Deželni zbor kranjski.

X. seja dne 15. februvarija.

Oglasi se k zapisniku poslanec dr. Tavčar, ki pravi, da mu je „Sl.“ očitil, da je poročal o dež. zavarovalnici, kot plačan zagovornik ter zahteva zadoščenja, od poslancev Kalana in Žitnika,

Posl. dr. Majaron je potem utemeljeval svoj samostojni predlog glede razširjevanja občinske volilne pravice v deželnem stolnem mestu Ljubljani, s katerim naj se prizna volilna pravica vsaj vsem tistim občanom, ki od svoje realne posesti, od svojega obrta ali dohodka v občini od jednega leta sem plačujejo količkaj direktnega davka.

Posl. baron Schwegel je poročal o prošnji županstva v Črnem vrhu za nasipanje občinske ceste iz Zaloga v Črni vrh in predlagal, naj se odstopi deželnemu odboru — Sprejeto.

Posl. vit. Langer je poročal o prošnji c. kr. centralnega zavoda za vremenoslovje in zemeljski magnetizem na Dunaju za pospeševanje vremenoslovne postaje v Ljubljani in predlagal, naj se dovoli 500 gld. — Sprejeto.

Posl. vit. Langer je poročal o prošnji učitelja Antona Lapajnetu na kmetijski šoli na Grmu za vštevanje petletnic v pokojnino in predlagal, naj se odkloni. — Sprejeto.

Posl. baron Schwegel je poročal o prošnji županstva v Krškem za podporo za izpeljavo občinske ceste Leskovec-Stráža in predlagal, naj se izreče, da dežela le v izrednih slučajih dovoljuje podpore za ceste in naj naroči dež. odboru, da v tem smislu prošnjo reši. — Sprejeto.

Posl. Povše je poročal o prošnji komiteja avstrijskega osrednjega urada v varstvo kmetijskih in gozdarskih koristi pri sklepanju trgovinskih pogodb za podporo in predlagal, naj se odstopi dež. odboru. — Sprejeto.

Posl. Murnik je poročal o prošnji šolskega vodstva v Drašičih za podporo za šolski vrt in vinograd in predlagal, naj se odstopi dež. odboru. — Sprejeto.

Posl. Murnik je poročal o prošnji občine Belapeč za podporo 275 gl. za zgr. dbo hudournika pri župnišču in predlagal, naj odstopi deželnemu odboru.

Posl. Povše je poročal o prošnji c. kr. kmetijske družbe kranjske za podporo k ustanovitvi in vzdrževanju gospodinjske šole v Ljubljani, in o dotični prošnji društva gospodinjske šole za podporo in predlagal, naj se dovoli ustanovni prispevek 300 gld. in letni prispevek 300 gld. — Sprejeto.

Posl. baron Schwegel je poročal o ustanovitvi deželnega skladišča v Ljubljani in predlagal, naj se vzame poročilo na znanje in naj se naroči dež. odboru, da nadaljuje svoje poizvedbe in o tem svoječasnó poroča. — Sprejeto.

Posl. Višnikar je poročal o preuredbi dež. zakonov z dne 26. oktobra 1875., dež. zak. št. 27. in z dne 28. decembra 1884., dež. zak. št. 1 iz l. 1885. in je predlagal: naj se § 2. prvoimenovanega zakona premeni v tem smislu, da je za učitelje namenjene ustanove porabljeni v prid dotične šolske občine in da se morata dež. odbor in šolska občina

glede zaračunavanja in porabe ustanovnih dohodkov domeniti, pri čemer pa je varovati pravice nadzorovalne oblasti; naj se § 2. drugoimenovanega zakona premeni v tem smislu, da se vse aktivitetne doklade učiteljev na javnih ljudskih šolah plačujejo iz normalnošolskega zaklada, a če njegovi dohodki ne zadostujejo, se nedostatek pokrije iz deželnega zaklada. — Sprejeto.

Posl. Višnikar je poročal o proračunu normalnošolskega zaklada za l. 1898. Potrebščina znaša 398 573 gld. pokritje 23 708 gld., primankljaj 374.865 gld. V pokritje primankljaja naj se pobira 10% doklada na direktne davke, ostanek 220.276 gld. pa naj se pokrije iz dež. zaklada. Poročevalec je nasvetoval tudi dve resoluciji: 1.) Dež. odboru se naroča, da kapitalizuje ves, svoto 20.000 gld. presežajoči dohodek iz zapuščin, in sicer kot imetje normalnošolskega zaklada; 2.) vlada se pozivlja, da čim prej imenuje posebnega dež. šolskega nadzornika za ljudske šole, eventuelno, da predloži zakonski načrt o imenovanju definitivnih okr. šolskih nadzornikov. — Sprejeto.

Posl. Schweiger je nasvetoval resolucijo, naj se premeni zakon o nagradi katehetom za poučevanja veronauka. — Sprejeto.

Posl. Lenarčič je poročal o gradnji ceste Rovte-Žiri in predlagal, naj dež. odbor popolni projekte in naj v prihodnjem zasedanju stavi svoje predloge. — Sprejeto.

Posl. Lenarčič je poročal o varstvu planink in kraljeve rože po kranjskih planinah in predlagal, naj se dotični zakonski načrt odobri. — Sprejeto.

XI. dne seja 17. februvarija.

Posl. Povše je poročal o prošnji c. kr. kmetijske družbe kranjske za podporo k ustanovitvi in vzdrževanju gospodinjske šole v Ljubljani in je predlagal, naj se dovoli k ustanovnim troškom 1000 gld in letne podpore 1000 gld. — Sprejeto.

Posl. baron Wurzbach je poročal o načrtu zakona o nekaterih občinskih taksah v okolišu mesta Ljubljane in je predlagal, da je mestna občina Ljubljana upravičena, pobirati v svojem okolišu sledeče občinske takse: 1.) za dovolitev plesnih veselje v javnih prostorih z vstopnino po 2 gld. na dan; 2.) za dovolitev predstav in razstav v večjih razstavnica ali v cirkusu po 3 gld. na dan. — Sprejeto.

Posl. Jelovšek je poročal o letnega poročila dež. odbora § 6. „občila“ in je predlagal, naj se vzame na znanje.

Posl. Modic je nasvetoval resolucijo, naj dež. odbor v prihodnjem zasedanju predloži zak. načrt, da se uvrsti cesta iz Rakeka čez Laze v Logatec mej okrajne ceste. — Sprejeto.

Posl. pl. Lenkh je grajal, da se krški most nezadostno nadzoruje, kadar se vrše kake poprave, vsled česar ni v boljšem stanju, in je priporočal, naj skrbi dežela za boljše nadzorstvo.

Posl. dr. Žitnik je vprašal kaj je s cesto Gomila-Šlamberg in kdaj se preloži cesta pri Čatežu, na kar je dal dež. glavar Detela potrebna pojasnila. O stvari sta tudi govorila posl. dr. Papež in Povše.

Posl. Globočnik je pri točki „državna železnica Ljubljana-Lesce“ pojasnil, da sedanji vlaki na tej progi ne ustrezajo lokalnim potrebam, in je predlagal, naj se naprosi železniška uprava, da upelje na progi Trbiž-Ljubljana ali vsaj Lesce-Ljubljana vlak, ki bi vozil po leti in po zimi in bi prihajal od 8 uri zjutraj v Ljubljano, odhajal pa ob 7. uri zvečer.

Posl. Murnik je pojasnil, da je za poletni čas ta vlak že zagotovljen, pač pa je treba šele izposlovati, da bi vozil tudi po zimi, in je nasvetoval premembo Globočnikovega predloga, po kateri se prosi, naj se vlak vsaj raztegne čez Lesce do Jesenic in da bi vozil tudi po zimi. — Sprejeto.

Posl. Schweiger se je pri točki o dolenjskih železnicah zavzemal za belokranjsko železnico.

Posl. Ažman je priporočal prednaredbo vozno-policijskega reda.

Dež. glavar Detela je vsled trditve poročevalčeve, da je cestne okraje ločiti v srečne in nesrečne, v take, ki imajo dež. ceste in v take, katere jih nimajo, obširno pojasnil cestne razmere in dokazal, da „nesrečni“ okraji plačujejo prav malo za cestne namene, „srečni“ pa precej veliko.

Zbornica je vzela poročilo na znanje.

Posl. dr. Papež je poročal o prošnjah za uravnavo Krke in je predlagal, naj dež. odbor stopi v dogovor z vlado radi drž. prispevka in naj potem, če ga dobi in se zavežejo interesentje plačati 25%, kupi jez pri Brodu, ki je največ uzrok povodnjim. — Sprejeto.

Posl. Murnik je poročal o prošnji županstva občine Dvor za podporo vsled škode po toči in je predlagal, naj se izoči dež. odboru v rešitev. — Sprejeto.

Posl. Murnik je poročal o prošnji prostovoljnega gasilnega društva v Selcih za podporo in je predlagal, naj se odstopi dež. odboru. — Sprejeto.

Posl. baron Schwegel je poročal o prošnji Janeza Grilca iz Klenika za primerno odškodnino za neko izkopnino in je predlagal, naj se odstopi dež. odboru. — Sprejeto.

Posl. dr. Majaron je poročal o prošnji letoviškega društva na Bledu za odstop hipotekarne prednosti deželne tirjatev za hranilnično posojilno tirjatev in je predlagal, naj se prošnji ugotovi tako, da bo pred deželno tirjativjo vknjiženih le 20.000 gld. — Sprejeto.

Posl. dr. Majaron je poročal o prošnji županstva v Selcih za podporo za popravilo dveh cest in je predlagal, naj se prošnja odstopi dež. odboru, da eventualno, če se mu zdi potrebno, dovoli primerno podporo. — Sprejeto.

Posl. Globočnik je poročal o razdružitvi selske občine Bled v samostojni občini Bled in Ribno in o dotičnih prošnjah faranov iz Bohinjske Bele in vasi Rečice. Pojasnil je obširno svojo stvar ter predlagal, naj se prošnja odkaze dež. odboru za nove poizvedbe. — Sprejeto.

Posl. grof Barbo je poročal o prošnjah županstva občin Tržišče, Šent-Rupert in Mirna za podporo za zgradbo občinskih mostov čez novo uravnano Mirno in je nasvetoval posameznim občinam primerne podpore.

Posl. Košak je nasvet priporočal zbornici.

Posl. Hribar se je iz formalnih ozirov izrekel proti nasvetu ter je predlagal, naj se vsa stvar odkaze finančnemu odseku.

Dež. glavar Detela je rekel, da po njegovi sodbi in po dosedani praksi je imel upravni odsek pravico predlagati podpore.

Posl. Hribar je rekel, da so sedaj krediti za posamične namene določeni, a kredit za podpore, katere nasvetuje zdaj upravni odsek, je že ves porabljen.

Posl. grof Barbo je naglašal, da je tudi že letos upravni odbor nasvetoval več subvencij in mu te pravice ni odreči, sicer pa deželi še ne bo letos ne v prihodnjih letih treba zneska postaviti v proračun.

Zbornica je vsprejela predlog upravnega odseka.

Posl. Murnik je opozarjal, da se bliža konec zasedanja in je predlagal, da se vse peticije, katere bi še došle, kar odkaze dež. odboru v rešitev.

Posl. dr. Papež in tovariši so konec seje interpelirali radi zgradbe novega dež. dvorca.

Kazimir Bratkovič iz Brežic v Gornji Grad. — Gozdni upravitelj v Idriji Matej Čeh je imenovan nadgozdarjem. — Davčni pristavi Ivan Rissmaul, Ivan Splihal in Ivan Globočnik so imenovani davčnimi oficijali, Jos. Zazula davčnim kontrolorjem in davčni praktikant Edvard Vencajz davčnim adjunktom.

— Petdesetletnica cesarjevega vladanja. V spomin vladarskega jubileja se ustanovi spominska svetinja, katere se ima podeliti osebam vseh stanovskih slojevi dostojanstev, katere so služile aktivno v dobi od 2. decembra 1848. pa do uštetega dne 2. decembra 1898. v vojski, v vojni mornarici, v gardah, v deželni brambi ali pri orožnikih. Določeni sta dve vrsti teh svetinj, in sicer: a) iz bronze za službeni čas do 50 let; b) iz zlata z orlom nad svetinjo za službeni čas 50 in več let. Izmed oseb, ki so že izstopile iz vojaške službe, imajo pravico, da se jim podeli ta spominska svetinja, nastopne: 1. Bivši častniki, vojaški duhovniki, vojaški uradniki in kadetje. 2. Vsi oni uslužbenci, katerim je bila že podeljena vojna svetinja a ne pripadajo nikakemu činovnemu razredu, kakor tudi osebe iz moštva. 3. Vsi oni uslužbenci, ki niso uvrščeni v nikak činovni razred, kakor tudi osebe izmed moštva, ako so: a) na podlagi prejšnjih dopolnitev vojske zadevajajočih zakonov pred 5. decembrom 1868 nastopile osmo ali b) na podlagi predpisov, veljavnih od 5. decembra 1868., v vojski tretje, v vojni mornarici četrto prezenčno službeno leto. 4. Bivši jednoletni prostovoljci, ki niso postali rezervni častniki ali kadetje, ako so odslužili jedno; odnosno dve leti prezenčne službe. 5. Oni, ki so bili prestavljeni iz vojske v deželno brambo, ako so se nahajali že prej v tretjem letu prezenčne službe. 6. Oni, ki so bili neposredno potrjeni v dež. brambo, ako so izpolnili jednoletno aktivno službo. Pri razglasenju je kot dokaz, da ima pravico do spominske svetinje, treba predložiti vojaško odpustnico ali kak enak certifikat. Na osebe, ki ne morajo predložiti takega dokumenta, ali ki se ne zglasijo v navedeni dobi (t. j. do 20. marca), se ni mogoče ozirati. Onim, ki so vsled sodnijske obsodbe izgubili pravico do častnih znakov, se tudi ne more podeliti spominska svetinja. Napačne izjave se bodo kaznovale po obstoječih zakonih. Spominsko svetinjo se more dobiti le pri onem županstvu, pri katerem se je izvršilo zglašenje. Oni, ki spadajo v rezervo, v vojsko in v neaktivno deželno brambovsko službovanje, dalje one osebe, ki uživajo vojaško pokojnino, penzijo itd. zaznamujejo pristopne vojaške oblasti same.

— Katoliško politično društvo v Ljubljani je izvolilo naslednje vodstvo: Predsednik posl. Povše, podpredsednik posl. kanonik Kalan in posl. dr. Papež, tajnik V. Schweitzer, blagajnik prof. dr. Janežič.

— Shod zaupnih mož narodne napredne stranke. Izvrševalni odbor narodne napredne stranke je sklenil, sklicati zaupne može na dan 5. maja v Ljubljano. Vzpored posvetovanja tega shoda bode naslednji: 1.) Poročilo o političnem položaju; 2.) Poročilo o dogoru mej slovenskima strankama na Kranjskem. 3.) Organizacija narodne napredne stranke; 4.) Volitev izvrševalnega odbora; 5.) Slučajni nasveti. Za danes naj izvolijo častiti zaupni možje vzeti na znanje. Vabilo na shod se jim dpošlje pravočasno.

— Slovenski poslanci koroški. so se izjavili — kakor goriški, isterski, tržaški in štajerski sledeče: „Z ozirom na resolucijo slovenskih akademikov v Gradcu od dne 1. februarja 1898. leta, se podpisani poslanci na Koroškem pridružujejo s sklepom in izjavi slovenskih deželnih poslancev na Štajerskem in Primorskem ter izražajo željo, naj slovenski državni poslanci v prvi vrsti izposlujejo veljavnost izpitov zagrebškega vseučilišča tudi za veljavnost izpitov zagrebškega vseučilišča tudi za tostransko polovico, dokler nam niso zagotovljeni pogoji za ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljub-

— Osebnosti. Premeščeni so notarji Viktor Schönewetter iz Radeč v Ljubljano, Janko Rahne iz Ilirske Bistrice na Brdo, J. Omahen iz Postojine v Il. Bistrico in